

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXVIII. — Izdan in razposlan dne 11. aprila 1899.

Vsebina: (Št. 65—66). 65. Ukaz o uredbi poslovnega časa v davčnih uradih in finančnih blagajnicah na Dunaju.
— 66. Dopustilnica za lokalno železnico od Lambacha v Haag.

65.

Ukaz finančnega ministra z dne 23. marca 1899. l.

**o uredbi poslovnega časa v davčnih uradih in
finančnih blagajnicah na Dunaju.**

V porazumu s c. kr. pravosodnim ministrstvom se določa glede poslovnega časa c. kr. davčnih uradov, potem dunajskih finančnih blagajnic nastopno:

Opravitelne ure davčnih uradov naj navadno ob delavnikih obsegajo čas od 8 do 12. ure predpoldne, potem od 2. do 6. ure popoldne in ob praznikih čas od 8. do 12. ure predpoldne. Samo v slučajih najnujnejše potrebe se sme odstopiti od tega pravila.

Upravljanje blagajnice teh uradov pa se konča ob delavnikih ob 5. uri popoldne, ob praznikih ob 1/2 12. uri predpoldne in zadnjega delavnega dne v vsakem mesecu ob 12. uri opoldne.

Za tiste davčne urade, v katerih je z ozirom na poslovni čas sodnij, ki so v njihovem uradnem sedežu, ali z drugih vzrokov potrebno, da se odstopi od pravila, ustanovi opravilne ure in pa ure za upravljanje blagajnice posebno finančno deželno oblastvo v porazumu s predsedništvom više deželne

sodnije oziraje se na obstoječe razmere. Vsako tako razvrstitev opravila in pa vsako nje izpremembo je, naznanivši dan, s katerim stopi v veljavo, v davčnem uradu samem in pa tudi v vseh občinah dotičnega davčnouradnega okraja z javnimi lepaki pravočasno razglasiti in v uradnih listih oznaniti.

Na božični dan (25. decembra) in ob nedeljah se ne opravljajo nikaki blagajnični uradni posli, izvzemši izplačilo plač, dospelih morda na tak dan, aktivitetnih in pokojninskih užtkov, in ti uradi ostanejo ob imenovanih dneh navadno zaprti. Vendar se pridržuje finančnim deželnim oblastvom, z odobrilo finančnega ministrstva po potrebi delovito omejiti ta nedeljski počitek. V posebno nujnih okoliščinah ima tudi politično oblastvo, nadrejeno davčnemu uradu, pravico, v posameznem slučaju izjemoma ustaviti nedeljski počitek tega urada.

Ako je kakemu davčnemu uradu naložena tudi oskrba carinskih poslov, veljajo zanj gledé nedeljskega počitka za carinske urade izdane naredbe.

Spredaj stoječa določila veljajo enako za finančne blagajnice na Dunaju.

Ta ukaz stopi v veljavo 30. dan po tem, ko se razglasi v državnem zakoniku.

Kaizl s. r.

66.

Dopustilnica z dne 5. aprila
1899. l.

za lokalno železnico od Lambacha v Haag.

Na podstavi Najvišega pooblastila dodeljujem v porazumu z udeleženi ministrstvi Njegovi Milosti, Celestinu Baumgartner-ju, opatu v Lambachu, v družbi z Alojzijem Quirchtmayer-jem, županom in hišnim posestnikom, dr-jem Adolfom Mösenbacher-jem, odvetnikom, in Jurijem Friedl-om, zasebnikom, zadnji trije v Haagu (na Gorenje Avstrijskem), po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) in z dne 21. decembra 1898. l. (drž. zak. št. 233) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo napraviti kot lokalno železnico s pravilnim tirom od postaje Lambach na progi Dunaj—Salzburg c. kr. državnih železnic čez Bachmanning in Ober-Gmain v Haag.

§. 1.

Za železnico, katera je predmet te dopustilnice, uživajo koncesionarji v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 2.

Za dopuščeno železnico dodeljuje država za dobo od časa, ko se začne obrat, do preteka 76. leta dopustilnega trajanja poroštvo letnega čistega donosa v največjem znesku 23.400 gl. a. v. za zavarovanje štiri odstotnega obrestovanja in razdolžne kvote prednostnega zajma v nominalnem znesku največ 550.000 gl. a. v., katerega bo vzprejeti z strani nabave novcev in razdolžiti v zgoranjem času, in to tako, da dopolni primanjkljaj državna uprava, če bi letni donos ne dosegel zneska, za katerega velja poroštvo.

§. 3.

Od letnega, po §. 2. s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega zajma, ki se vzprejme, porabiti tisti znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžnem črtežu, katerega odobri ona in po katerem se mora razdolžiti vsa napravna glavica (§. 11) v času, dokler bo trajalo dopustilo.

§. 4.

Doplačilo prevzetega poroštva mora država opraviti zadnji čas tri mesece po predložbi dokumentiranega letnega računa potem, ko je bil ta račun pregledan.

Erar bo pak za pogojeno obrestovanje in za počrtežno razdolžbo zajma opravljal ob dogovorjenih rokih dospelosti po meri potrebščine, izpravljene na podstavi proračuna o donosu, toda pridrževaje si obračun na podstavi letnega računa, delna plačila tudi poprej, ako vložijo koncesionarji dotično prošnjo o pravem času, preden izteče rok.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti zadnji čas tri mesece po preteku obratnega leta, da so bila predplačila odmerjena previsoko, morajo koncesionarji precej vrniti dobljeni presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora zahtevati od države zadnji čas v letu dni po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer nehala pravica do njega.

§. 5.

Z zneskom, ki ga bo plačevala državna uprava vsled prevzetega poroštva, je ravnati zgolj tako kakor s predplačilom, ki daje obresti po štiri od sto.

Kadar preseže čisti donos železnice zagotovljeno letno vsoto, tedaj se bo moral dotični prebitok precej odpravljati na državno upravo v povračilo danega predplačila z obrestmi vred tako dolgo, dokler se to ne odplača popolnoma.

Pri tem je opravljati obresti, preden se vrnejo predplačila.

Terjavščine države iz takih predplačil ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko mine dopustilo ali ko odkupi železnico država, je opraviti iz še ostajajoče imovine podjetja.

§. 6.

Kaki stroški za beležbo efektov na domačih ali unanjih borzah, kake kuponske kolkovnine ali davki, ki jih bo morala plačevati podjetba po preteku davka prostih let, se smejo postavljati v obratni račun kot razhodek.

To isto velja tudi o upravnem prispevku, katerega bo plačevati za prednostni zajem, in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki jih bo opravljati finančnemu zavodu, kateri dá posojilo.

Za državna doplačila ne bo plačevalo podjetje nikake dohodnine.

§. 7.

Gradnjo dopuščene železnice je začeti precej po dobljeni dovolitvi za njo in jo dokončati najdalje v dveh letih računeč od današnjega dne. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roka za gradnjo, in pa da izvrše in opremijo železnico, kakor zahteva dopustilo, morajo dati koncesionarji zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgoranje dolžnosti po krivdi koncesionarjev, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§. 8.

Da izdelajo dopuščeno železnico, se dodeljuje koncesionarjem pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se dodeljuje koncesionarjem tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se morda naredile in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§. 9.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, potem dopustilnih pogojev, postavljenih po ministrstvu za železnice in pa ukazil, ki jih dá v tem oziru ministrstvo za železnice, pa tudi tega, kar velevajo semkaj mereči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa obratni red za železnice z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem zakoni in ukazi, kateri se morda dado v bodoče.

Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor in dokler se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, sosebno na njeno zmanjšano vozno brzino zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé

tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§. 10.

Gradnja dopuščene železnice se izvrši po ukazilih, ki jih izda ministrstvo za železnice, in to pod neposrednim vodstvom in nadzorom ministrstva za železnice, oziroma službe, ki jo ono odpošlje v to.

Gradnjo in dostavke je po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov, oddati pod neposredno ingerencijo vlade in kolikor moči po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo je oddati ločeno od nabave novcev.

Vrednost dostavk gradiva, odstopov zemljišč in drugih oprav, ki se zagotovijo s prevzetbo osnovnih delnic, je določiti z dogovorom med državo in udeleženci, in če bi se ne mogel dogovor skleniti, s prostovoljno sodno cenitvijo.

Vse stavbne zaloge, dalje vozila, šine in druge železniške sestavine in pa vsi predmeti za opremo se morajo nabavljati samo in edino iz domačih tvornic.

Izjemo od tega določila sme ministrstvo za železnice v porazumu s trgovinskim ministrstvom dovoliti tedaj, kadar bi se dokazalo, da domače fabrike ne morejo opraviti dotičnih dostavk gledé na ceno, kakovost in čas, do katerega jih je izvršiti, po istih pogojih, kakor jih ponujajo unanje fabrike.

Za stavbna dela je v prvi vrsti jemati tuzemske delavske moči.

§. 11.

Koncesionarjem se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredé v izvršitev dopuščenega železniškega podjetja delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Koncesionarji imajo pravico, po pogojih, ki jih ustanovi državna uprava, vzprejeti eventualno v delne razdolžnice razdeljen prednostni zajem v nominalnem znesku največ 550.000 gl. a. v., katerega bo obrestovati s štirimi odstotki in razdolžiti v 76 letih.

Ta prednostni zajem je oddati po ukazilih, katera ukrene državna uprava.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnice in za dobavo vozil z odobrilom državne uprave res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za dobavo gradivne zaloge in blagajniške dotacije, katerega ustanovi državna uprava, prištevši interkalarni obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi bilo po popolni uporabi prve napravne glavnice treba še drugih novih staveb, in ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravnim glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo naprav, in se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila, pogodba o oddaji prednostnega zajma in obrazci prednostnih obligacij in delnic, ki se izdadó, in pa razdolžni črtež za prednostne obligacije in delnice potrebujejo odobrila državne uprave.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo vsi udje načelnštva (upravnega sveta, ravnateljstva) biti avstrijski državljani ter imeti domovališče v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 12.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera bodo veljala vsaki čas pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kedar potujejo te osebe službeno na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo k dogovoru, med avstrijskimi železniškimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, nadalje da pristopijo k vsakokrat veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l.

o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakokrat veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, in pa vsakokrat veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarje moč z dnem, katerega se prične po dopuščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdado po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesionarje veljavnost tedaj, kadar se jim priznanijo uradoma.

Koncesionarji so dolžni, oddajaje službe se ozirati po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§. 13.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) je slično uporabljati znižane tarifne postavke, ki veljajo za prevažanje vojakov.

§. 14.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, na račun koncesionarjev država, in koncesionarji bodo morali upravi državnih železnic povrniti stroške, ki ji zares nastanejo po tem obratovanju in kateri se ustanové eventualno poprek. Načini, kako je voditi ta obrat, se uravnajo z obratno pogodbo, katera se sklene med državno upravo in koncesionarji.

Pri tem se državni upravi pridržuje, po svojem izprevidu urejati obrat, ustanavljati tarife za prevažanje oseb in blaga, kakor tudi razredbo blaga in vsa postranska določila, ki se tikajo prevažanja tovorov, potem ustanavljati vse oprave železniške podjetbe za javne službene namene, sosebno na korist poštne uprave in državnega telegrafskega zavoda, oziraje se vsaki čas na obstoječe prometne potrebe, in to tako dolgo, dokler se bo res zahtevalo državno poroštvo in se ne vrnejo poroštvena predplačila, ki jih dá država.

Po preteku tega časa se morajo koncesionarji ravnati po ustanovljenih obratnih pogojih, oziroma po dotičnih v obratni pogodbi ukrenjenih določilih.

Uredba tarif za osebe in blago in pa uredba oprav za javne namene se pridržuje vsakokrat zakonodavstvu, in taki uredbi se morajo podvreči koncesionarji.

§. 15.

Koncesionarji imajo dolžnost, po pogojih in pridrzkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsakokrat dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno porabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset let, računeč od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom zgoranjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v §. 7. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, po krivdi koncesionarjev, v kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti po zmislu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 17.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, vsaki čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Odškodnina, ki jo je dati, če se železnica odkupi, bodi v tem, da država namesto koncesionarjev prevzame, da jih sama plača, v §. 11. označeni prednostni zajem in pa kake druge po koncesionarjih z odobrilom državne uprave v založbo vštvenih napravnih stroškov (§. 11, odstavek 6) vzprejete hipotekarne zajme v zneskih, v času odkupa še ne razdolženih, in pa plača znesek v višini delniške glavnice, v kolikor bi ta še ne bila razdolžena v času odkupa, v gotovini ali v državnih zadolžnicah.

Državne zadolžnice je računiti pri tem po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju zaznamovali na dunajski borzi uradoma o državnih zadolžnicah enake vrste.

2. Plačavši v št. 1 predpisano odškodnino, pride država po odkupu železnice in z dnem tega od-

kupa brez daljne odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki po odobrilu državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštveši tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in družbina postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v kolikor niso le-ti že bili uporabljeni namenu primerno z odobrilom državne uprave.

3. Sklep državne uprave o izvrševanju pravic državnega odkupa, katera se mora zgoditi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki vladne izjave priobči železniški podjetbi najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V ti izjavi se določí:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniška podjetba, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, kateri morajo bodi si kot pritiklina železniške podjetbe, bodi si v poplačilo državnih terjavščin in poroštvenega razmerja (§. 5), ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo plača država železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše izprave začasno ovedene odkupne cene (št. 1) s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

4. Državna uprava si pridržuje pravico, postaviti ob enem z vročbo odkupne izjave posebnega komisarja, kateri mora paziti na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsaki prevzetbi novih dolžnosti, katere segajo črez mejo opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenitev.

5. Koncesionarji so dolžni, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, kateri je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarji ne izpolnili te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve

koncesionarjev in sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest zgoraj oznamenjene imovinske predmete.

Počenski s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pak mora samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

6. Država si pridržuje pravico, na podstavi odkupne izjave (št. 3) izvršiti vknjižbo državne lastninske pravice na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, kateri preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionarji so dolžni, dati po zahtevanju državni upravi na razpolago pravne listine, katere bi bile še morda potrebne z njih strani.

§. 18.

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vse premične in nepremične pritikline, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in družbena posravska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v obsegu, povedanem v §. 17, št. 2.

Ko mine to dopustilo in pa tudi, ko se odkupi železnica (§. 17), obdržé koncesionarji last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in pa kar bi imeli po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere so si koncesionarji sezidali ali pridobili sami po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§. 19.

Ko se napravi delniška družba, omenjena v §. 11, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, ali pa kvarne javni koristi in finančni koristi poroštvojočega državnega zaklada; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprosi precej odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§. 20.

Državni upravi se pridržuje nadalje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wittek s. r.